

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Válságos hírek.

Mult hét végén olyan dolgok történtek, mik a mostani meglepetésekben bővölködő politikai életben is nagy szenzációt idéztek elő. Az eset rövid leírása ez:

A romai pápa bécsi követe Agliardi közelebből látogatást tett a herezegprimásnál s azután látogatást tett a nagyvárad püspöknél is. Ezen látogatásoknak bevallott célja s udvarias vizit és némely egyházi kérdések megbeszélése volt, azonban tényleg egy kis politika is vegyült a dologba, mert a nunczius ur nem csak papokkal, hanem világi emberekkel is érintkezett, fejedelmileg viselkedett, küldöttségeket fogadott, beszédeket, toasztokat mondott, miknek erősen politikai ízük volt. Ezt a körutazást a magyar kormány rossz szemmel nézte, annyival inkább, hogy az épen azon időre esett, midőn a hirhedi nyitrai választás történt s midőn a még hirhedebb néppárt az egész országban minden követ megmozdít, hogy párthiveket szerezzen magának. A nunczius ur látogatásának tehát épen olyan színe volt, mintha a néppárti mozgalmak részére Romából küldöttek volna Agliardi személyében segítséget. A magyar kormány tehát ezt igen helyesen a mi belügyeinkbe való jogtalan beleavatkozásnak tekintette s azért Kálnoky külügyminiszterrel érintkezésbe lépett a romai szent széknél teendő lépések iránt.

Megtörtént a mult héten az a csodálatos dolog, hogy azt, a mit az országgyűlési ellenzéki pártok nem láttak meg, hogy t. i. Agliardi ur utaztatása nem egyéb, mint egy kis politikai demonstráció a néppárt mellett, tehát a romai pápa beavatkozását Magyarország belügyeibe meglátta egy kormánypárti képviselő: Perényi s interpellálta a kormányt. Br. Bánffy miniszterelnök nyomban megadta a feleletet, kinyilatkoztatván, hogy miután a pápai követ jogkörét túllépte, Kálnoki külügyminiszterrel egyetértőleg a szent széknél lépéseket tett. Ezen miniszterelnöki nyilatkozat természetesen roppant hatást idézett elő.

A szabadelvű párt s vele az ország minden liberálisan gondolkodó polgára öröm ujongással fogadta a miniszterelnök bátor, erélyes fellépését, az ellenzék azonban ezuttal is megtalálta a kákán a csomót: talált sok-sok kifogásolni valót a miniszteri nyilatkozatban.

Az ügy így röviden elintézettnek látszott s egyebet nem várt senki, mint azt, hogy Agliardi nunczius ur, ki ama híres békés beszédeiben keresztes háborút hirdetett a modern törvényhozás

ellen, — visszahivatik s arra leend utalva, hogy másutt hordozza a béké olajágát. Ámde más történt, mint a mit vártunk. Megjelent a Pol. Corres. bécsi félhivatalos ujság, mely Kálnoky sugalmazása folytán egy cikket közöl, mely durva, kiméletlen hangon kijelenti, hogy a Bánffy miniszterelnök nyilatkozata nem felel meg a valóságnak és nyilatkozatát a diplomaciában való járatlanságnak tulajdonítja. Ez a durva meghazudtolás természetesen az egész művelt világban nagy feltűnést keltett és miniszterelnökünknek némi elégtételül szolgálhat, hogy a külföldi sajtó legnagyobb, legtekintélyesebb része egyhangulag elítélte Kálnoki eljárását. A magyar ellenzék, az természetesen, most is hiven osztozott a klerikálisok és magyar falók véleményében.

A mihelyt ama híres cikk megjelent, br. Bánffy azonnal Bécsbe utazott, Kálnoky külügyminiszter pedig benyújtotta lemondását. Most már ő felségének gondját képezé, hogy igazságot tegyen s a mélyen megsértett magyar miniszterelnököknek s közvetve a magyar nemzeti önértzetnek elégtételt nyújtson. Az eddigi tárgyalások menetéből az látszik, hogy miniszterelnökünk az elégtételt meg is kapta, mert ő Felsége által kegyesen fogadtatott s még alkalma sem nyílt, hogy lemondását benyújtsa. Hogy azonban az elégtétel miből fog állani s milyen alakban fog nyilvánosságra jutni, arról még ez idő szerint semmi értesülésünk nincs, azonban annyi már előre látható, hogy Kálnoki is meg fogja rövid időre tartani tárczáját. Br. Bánffy miniszterelnök már visszatért Bécsből s hétfőn az országgyűlésen nyilatkozott az Agliardi ügyben, levelekkel bizonyítván, hogy a Perényi interpellációra adott válasza korrekt és jogosult volt, mi természetesen újabb bizonyítéka vala azon galád perfid eljárásnak, melyet vele kőrispataki Kálnoki Gusztáv, eme székelbe ojtott cseh gróf, ki már eddig is annyi galibát okozott a magyar kormányoknak, — vele üzött.

Politikai hírek.

A tiltakozás.

Bud. Tud. értesülése szerint, abban az esetben, ha Kálnoky gróf külügyminiszter a legrövidebb idő alatt nem intéz Rómába tiltakozó jegyzéket: — a Bánffy-kabinet beadja lemondását,

Kálnoky gróf.

Bécsi távirat szerint, a király ő felsége, Laibachba történt elutazása előtt, külön elhatározással visszautasította Kálnoky gróf lemondási kérvényét. Ezen alkalomból a felség semmiképen nem akarta elfogadni Kálnoky gróf lemondását, nehogy a monarchia külügyminisztere épen a pápa miatt távozzék. De azért kétségtelen, hogy Kálnoky gróf csak nagyon rövid ideig marad meg állásában, melyet ő maga sem kíván megtartani.

Kézdivásárhely város 1894. évi története.

Irta: Bartók Károly polgármester.
(Vége.)
XIII.

E szerint megbetegedett az év folyamán 145 drb. állat, melyek közül még ma is fennáll 10, meggyógyult 99, elhullott 21, kényszorvágatott 14 és Bécsbe szállítatott 1.

Közfogyasztásra levágatott az elmúlt évben és pedig:

jan.-ban	4 ök.,	59 teh.,	5 bor.,	390 sert.,	juh	6 bárány
feb.-ban	8	50	5	126	314	
már.-ban	23	48	6	145	2790	
ápr.-ban	24	38	29	120	2373	
máj.-ban	18	59	49	215	812	
jun.-ban	17	55	58	203	75	37
juli.-ban	12	60	47	161	190	5
aug.-ban	23	68	30	189	217	5
szep.-ben	28	72	33	209	182	2
okt.-ben	11	95	30	296	198	1
nov.-ben	15	67	13	512	115	
dec.-ben	14	63	3	740	20	
Össz.	197	734	308	3304	997	6345

Együtt tehát 11885 állat vágatott le közfogyasztásra.

Kényszorvágatott 14 drb. szarvasmarha és pedig 11 drb. csonttörés miatt, 3 drb. pedig meteorismus miatt. El lett kobozva 31 máj, 6 drb. szőrferges tüdő, 2 drb. borsókás disznó és a csonttörés miatt kényszorvágatott állatok törés közötti vóraláfutásos helyei.

Az állatkereskedelem teljesen Bécs felé gravitál. A helyi hizlaldákból kikerült állatok mind a bécsi piacra hajtatnak fel, egyetlenegy szállítmány lett a budapesti vásárra irányítva. Elszállítatott összesen 1287 drb. állat, részint hizott, részint sovány.

Elszállítatott 51 bika, 911 ökör, 16 tehén, 1 borju, 21 bival-bika, 14 bival ökör, 265 bivaltehen 8 bivalborju. Volt ezen kívül egy átmeneti szállítmány, 1055 drb. sertés, mely a havasi legelőről hajtatott haza.

Örömmel konstatalom az állatvásárrendtartásban ez év folyamán elért eredményt, mely főként az állatjáratok törvényszerűsége körül elértett.

A vágóhid tisztántartása megkönnyítettett az ujonnan bevezetett csatornával, mely a mai viszonyok között megfelel rendeltetésének, de ha az összes közfogyasztásra szánt állatok oda lesznek utalva, mint az tervezetük, akkor nem lesz alkalmas a helyiség, a miért is nagyon közel fekszik gondolkodni a fölött, hogy a kor igényeinek megfelelő közbiztonság, melynek közel szükségét nem csak a város óriási huszfogyasztása, hanem az ellenőrzés indokol legfőképpen, mert míg magán vágóhidak léteznek, az ellenőrzési funkció sohasem lehet törvényhű.

VII.

Kézdi-Vásárhely város által 1894. évben természetben leszállított közmunkákról.

Elé lett írva kétfogatu ígás 310, megváltásból befolyt 746 frt 10 kr. Természetben le lett dolgozva 42 és fél ígás. Kézi napszám lett előírva 1246. Le lett dolgozva 488. Utadó ki lett róva 3504 frt 15 kr. Utadó befolyt 3301 frt 40 kr. Hát-rálék 202 frt 66 kr.

VIII.

Gazdasági ügy.

Termett szőna 62 szekér, sarjú 11 szekér.

E szénakészlet magmarhák, ígáslovak és mén-telepi ménék élelmezéseire fordított, a felesleg termény pénzértékben a város pénztárába folyt.

IX.

A tisztikar működésére nézve megemlítem még a következőket:

Polgármester vezette az elnökséget mindennemű ülésekben, évi jelentést készített, jelen volt a főszószón; rendőrkapitány által vezetett büntető jegyzőkönyveket, pénznaplókat; pénzbüntetések nyilván tartását felülvizsgálta. Megvizsgálta a város pénztárát, megtekintette a vágóhidat. Vizsgálta az árvaszéki, községi bíráskodási ügyeket, elnök volt árvaszéki és tanácsosi ülésekben, iktató, kiadó hivatali figyelemmel vizsgálta és volt az erdőségekben határkijárára.

Főjegyző, aljegyző vezette a jegyzőkönyveket. Főjegyző ipari és építészeti előadó.

Aljegyző árvaügyi előadó és községi bíró volt.

Rendőrkapitány vezette a kihágási és rendőri, toloncz és katonai ügyeket.

Városi pénztárnok szedte a bevételezendőket és eszközölte a kiadásokat, azon kívül szedte az állami adókat, adóügyi előadó volt és kezelte ingyen az italmérési illetéket.

Közygám végezte a közgyámi és ellenőri teendőket, a város italmérési raktárára felügyelt, úgy ő, mint a pénztárnok díj nélkül az italmérési illeték beszedésénél szükséges teendőket végezték.

A város-gazda felügyelt a város erdőre, építkezéseire, fogyasztási adóknál; közreműködött egyik raktár felügyeleténél, ellenőrizte a közmunka teljesítést, építkezést vezette, igás állatok és magmarhákra felügyelt, ellenőrizte a pásztorokat, szóval a gazdasági ügyeket kezelte.

A tekintetes képviselőtestülethez s általam igen becsült tisztikarhoz 6 évi lankadatlan, kitartó és sikeres munka köt, e hat év alatt elért eredmények hatása alatt engedje meg a t. képviselőtestület, hogy első sorban a ragaszkodásért tisztviselői karomnak mondjak köszönetet, mert csakis az ők lankadatlan szorgalmuk, kitartó munkásságuk és tiszta eljárásuk okozói, hogy hat évi mult eredményeket tüntet, oly eredményeket, melyekre a város büszkén tekinthet vissza, oly eredményeket, hol férfias jellemmel párosult a munka s hol a tiszta eljáráshoz gyanúsítás nem férhet, fogadja a tisztikar őszinte köszönetem nyilvánítását s kérem jövőben is önzetlen ragaszkodásukat, tiszta munkásságukat.

A kezelő személyzet oadaó szorgalommal, hűséggel munkálkodott a lefolyt 6 év alatt.

A tekintetes képviselőtestületnek hiv és odaadó támogatásáért s ügybuzgalmaért köszönetem fejezem ki, magam és tisztviselő társaim továbbra is szíves jó indulataikba ajánlván, azzal zárom be évi jelentésem, hogy e szeretett város minden tekintetben leendő emelkedését, haladását hova-hamarább érhessek meg.

Iparkamarai közgyűlés.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara április hó 26-án tartotta meg titkár választó teljes ülését. Az ülésen a kamara beltágjai csaknem valamennyien s a kül-, valamint a levelező tagok közül is számosan megjelentek, különösen Csikvármegye volt tekintélyes számú taggal képviselve.

Tauszik B. Hugó elnök közlései során bejelentette, hogy az elnökség elkészítette néhai titkárnak, Réthy Dezsőnek életnagyságu arcképét s azt a titkári irodában elhelyezte. A keretet a képhez, Vass Károly szaktanár terve után, művészi kivitelben a helyi állami szakiskola díjtalanul készítette. A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta a kamarának egyik korábbi ülésében hozott azon határozatát, melylyel a titkári fizetést 300 frttal fölemelte.

A kamara köszönetet szavazott Dr. Gidófalvy István szászrégeni kir. közjegyző és levelező-tagnak a szövetségi törvény-javaslatra vonatkozólag nagy szakértelemmel szerkesztett véleményes jelentéséért.

A székiudvarhelyi mészaros-ipartársulatnak, a külön mészarásokat tartó tagokra vonatkozólag alkotott szabályrendeletét a teljes-ülés, mint olyan intézkedést, mely a társulati tagok tömörülésére s közös érdekeinek együttes fejlesztésére üdvösen hathat, pártolólág határozta a kereskedelemügyi miniszterhez fölterjeszteni.

A kereskedelemügyi miniszter válaszában a kamarának egy korábbi fölterjesztésére, tudatta, hogy a marosvásárhelyi postahelyiség kibővítésére vonatkozó kérelmet nem teljesítheti. A teljes-ülés ez ügyben újabb fölterjesztést határozott intézni a nevezett miniszterhez, melyben a posta helyiség kibővítését, a fenforgó viszonyok tüzetes fölterjesztésével, ismételtén kérelmezni fogja.

A kamara örömmel vette tudomásul a honvédelmi miniszternek azon leiratát, melylyel tudatta, hogy hajlandó a kamara kérésére, a Romániából Kézdi-Vásárhelyre visszatelepülő eszmadia iparosoknak kivételesen nagyobb bakancs szállítmányokat juttatni. A leiratról a kézdívásárhelyi eszmadia ipartársulat, valamint Tergu-Oknán és környékén lakó székely lábbeli készítő iparosok értesítettek. Az elnökség körlevélben és a lapokban köztudomásra hozta, hogy a m. kir. honvédség részére a folyó évben 14.400 pár bakancs és 12.400 pár könnyű cipő elkészítése a hazai kisiparosok között fog kiosztatni.

A titkári választás egészen esendben folyt le. Előre tudva volt, hogy ki lesz az új titkár, miután a kamara tagjai egy előzetes értekezleten a személyre nézve megállapodtak volt. Pályázó volt elég, összesen 18, kik közül a központi bizottság tizet jelölt ki olyat, a kik pályázatra becsáthatók. A választás titkos szavazással történt s a következő eredményen végződött: — beadott 39 szavazat, ebből kapott Szakács Péter 38 szavazatot, Bartók Géza 1 szavazatot. A titkár tehát Szakács Péter, az erdélyi gazdasági egyesület titkára lett.

A teljes-ülés átiratot határozott intézni a kolozsvári posta és távirda-igazgatósághoz a deményházi postának Hodos községbe való áthelyezése tárgyában. Ugyanekkor a kamara kérelmezni fogja, hogy az igazgatóság a Marosvásárhelytől kiinduló posta útján eső Kaál községbe leadó postát, Hodoson túl, Köszvényes-Remetén pedig fiók postát létesítsen, valamint kérni fogja Szováta községnek Parajddal való postai összeköttetését s a magyarosi postának Makfalvára való áthelyezését.

Bürger Albert indítványára fölterjesztés intéztetik a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a telefon-hálózatot Maros-Vásárhely és Radnót között kiépíttetni kegyeskedjék, s ugyanekkor megkeresi a kamara Marostordavármegye törvényhatóságát, hogy más erdélyrészi megyék példájára, a telefon-hálózatot saját területén is beállítsa.

Az iroda ügyforgalma a mult ülés óta 1254 ügydarabból állott.

Tanügy.

Tanítók gyűlése.

A kézdí-járás tanító köre április hó 20-án Felső-Csernátomban, Vajna Károly elnöklete alatt, igen élénk és népes gyűlést tartott, hol több fontos tanügyi kérdés nyert elintézését.

A tárgysorozat főbb pontjaiból álljanak itt a következők:

A gyűlés bevezető részét Vajna Károly elnöki eszmedus beszéde képezte. Tanügyi-állapotaink s újabb közoktatásügyi mozgalmakat esetelve, nagy tapintattal jelöli meg az utat, a melyen haladva tanító körünk, mint a multban volt, jövőre is a tanügyi organizáció hasznos faktora lehet.

Miután az elnök a megjelent kartársakat melegen üdvözölte s a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása elhangzott, Erdős Sándor helybeli tanító tartotta meg szokásos gyakorlati tanítását.

Az elnöki előterjesztések megtörténte után, elnök bemutatta és üdvözölte Imecs András és Bajha Mihály tanítókat, mint a járáskör új tagjait.

Ezután nagy figyelemmel hallgatta végig a gyűlés Nagy Károly alelnök, árvaházi igazgató előterjesztését arról, hogy: „Minő szempontok szerint vizsgálattassanak meg a gyűlés helyén levő iskolák”. Igen alkalmas és üdvös reformokat hoz javaslatba, mit a járáskör egyhangulag magáévá téve, a központi választmányhoz ajánlattal határozott beterjeszteni.

Mély részvétet és nagy figyelmet keltett Török Aida tanítónő a szeretet, a ragaszkodás s a mély fájdalom hatása alatt irt emlékbeszéde, a melyet megboldogult M. Székely Jánosné sz. Molnár Ilona

volt kézdívásárhelyi tanítónő, mindnyájunk által nagyra becsült kartársunk felett tartott. E választékos kifejezésekben és költői hasonlatokban gazdag s a megboldogultnak életrajzát hiven visszatükröző emlékbeszédet a járás kör, tekintettel a jobblétre szenderült elévülhetlen érdemeire s példás tanítónői működésére, jegyzőkönyvben határozta megörökíteni.

„Mit kellene tenni a tanítói közszellem élénkítése érdekében” című s a központ által kitűzött tételtől Nagy Károly tartott köztetszéssel fogadott értekezést. A gyűlés egyhangulag elfogadta az előadó javaslatát, melyben a tanítóság működésének kellő méltatása céljából a tanítóköröknek, testületeknek tágabb hatáskört s a tanügyi körökkel szervesebb kapcsolatot ohajt biztosítani. Mint ilyen, nagy figyelmet érdemel munkát, a kör véleményeké, a központhoz beterjeszteni határozottatott.

„Helyesek-e az iskolai jutalmazások?” vitától mellett Kiss Jenő, ellene Erdélyi Károly érvelt.

A vitatkozők úgy, mint a kör jelenlevő tagjai részéről a kérdés élénk eszmecserét idézett elő.

A jutalmazások mellett úgy, mint ellene igen sok s a gyakorlati életből merített érvelés hangzott el; a kör azonban, tekintettel a jól alkalmazott jutalmazás nevelői hatására, a jutalmazásnak a népis-kolában való meghagyása mellett foglalt állást.

A közoktatási társadalmi mozgalmakról a tájékoztató bizottság részéről Török Aida tanítónő tartott tapasztalatokban gazdag s az ujabbi érdekebb tanügyi mozgalmakat egészen felölölő jelentést.

Szavalt Cseh Izsák. „A szerelmesek” című monologot oly hatással adta elő, hogy ez igazán kellemes előadásra volt szükség, hogy a tanügyi dolgozkkal komolyan foglalkozó paedagogusok arcáról a mély megfontolás jellegét a humor szellője egy kis-sé törölje.

Ezután következett a tisztujtás.

Vajna Károly elnök tisztí karával egyetemben három évi példás és ügybuzgó tevékenysége után az addig viselt tisztségről leköszönt. A kör méltányolta a tisztségétől megválni ohajtó elnök és tisztikara indokait s midőn szeretett elnökétől bucsut venni kénytelen, neki s tisztikarának 3 évi példás munkásságáért jegyzőkönyvileg mond köszönetet.

A megejtett választás értelmében a Kézdi járás tanítói körének új tisztviselői a következők: Elnök: Kis Jenő, alelnök: Bathó János, jegyző: Szabó Lázár, pénztáros: Solyom János. Bizottsági tagokul Szabó Géza, Makkai Dániel és Cseh Izsák választattak meg.

A gyakorlati tanítás megbírlása s a pénztárt átvévo bizottság megválasztása után, a jövő őszi gyűlés helyéül Dálnok fogadtattott el.

Ezzel a minden tekintetben szép erkölcsi sikert felmutató gyűlés véget ért; s mi, kik ott valánk, azon ohajjal hagytuk el a gyűlés színterét, vajha minél gyakrabban nyílnék alkalom arra, hogy a tanügy előnyére minél tömegesebben hasonló sikerrel munkálkodhatnánk.

Egy tanító.

CSARNOK.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

LXV.

Téns Szerkesztő Ur!

Ha az ember Kárbahágóból megindul, kimegyen a Sovandrea vezető távozó kapun s beleáll az dülő utba s addig megyen, míg az kántor komám plagájához ér s itt belékonyorodik az nagy utba s ezen menyen mendegél, szépen eljuthat az szerbusok országába, hol az emberek kétféleképen foglalatoskodnak, ugymint disznókat hizlalnak és magik es disznolykodnak. Hét ország sem tudna annyi ostobaságot megeselekedni, mint az szerbusok magikra. Hát mán ki látott ojan választást, a mijent ezek az szerbusok eselekedtek. Nem vót ott se bor, se tokány, se választó, se szeretve tisztelt követ-jelölt s még es vót választás. Hát ha az újságlapoknak hinni lehet, az dolog úgy esett meg, hogy mindegyik párt arrolt s azt nem es választott, éppen mint a rosz eseléd, ki azval főzi ki a buszuját, hogy nem eszik. Mit vót mit tenni, midőn eljött az választás napja, az esendérek megeseptek itt es ott es egy-egy jobb nadragu embert s akárhogy rugott, kapálódzott es, jól megkötözve vitték az válasszó bizottmányásg elejibe s kikiátották követnek. Tessék neki ne csak az sert-

vések alól az trágyát kihányni, hanem végezze az ország dógát es, segítsen az állodalom istállóját es kitakarítani. Ott pedig szemet vagy on elegendő, met Szerbiában nem csak az sertvések, hanem az emberek es erőst sokat szemetelnek. Osztán az es baj, hogy anynye ott a király, mint az jázdó-kártyában. Van egy Milán nevű, kinek egyéb dőga nincsen, mint örökkéig adósságot csinál, van egy Sándorka nevű, ki uralkodik s mindétig keresi az feleségét, met biz ő Felső, de azért nincs feleség. Vagyon ezeken kívül egy szép királyné, ki nem kell az urának, de kellene másnak. Ez meg mindétig feredőzik, hogy szép legyen. A végén osztán meg van egy rakás kűs király, kik a más háromnak a kezit nyalják, de az szűvükben mindétig hargos indulatval vadnak. Mind a három királynak nagy sumában kellnek az ezüst koronák s ha az szerbus sertvések mind esupa koronákat hullatnának es el úgy se vóna elegendő nekik. E mián nem akar senki követ lenni, mivelhogy az követnek mindétig csak pénzt kell megszovallani, asztot pedig sem adni, sem szovallani nem igen szereti senki. S ha pedéglén nem adnak pénzt, elesapodnak, a mint ez az napokban es megesett. Hát bizony az országos gyűleket egy kűsnyég megkacsolta magát s nem szovallotta meg, mit tőle kévántak szazéta király úgy elkergette őket, hogy a lábik sem érte a földet. Mán mostan a szerbus országban esmőg nincsenek követek.

Olvastam az újságlapokban, hogy most mán arról foly az szóbeszéd, hogy az kisasszonykák lehetnek-e patikárosok vagy nem. Éppég a! Hát mán mét ne lehetnének, mikor az Isten es arra teremtetete őket, hogy kutyfolyanak, süssenek, főzzenek s osztán hol édességet, hol pedéglén keserűséget adjanak be az embernek. Hát mán vegyük csak a leg-erősebb nyavalyát a szerelmetességet, hát esztet csak az leányok tudják meggyógyítani es pedig nem urussággal hanem . . . házassággal, s ha mán a legnagyobbat ki tudják kuralni, az apró betegségek ellen es tudni fognak jó féle urusságot csinálni. Persze a férfi-patikusok hol ellene vagynak, hol mellette. Az egyik aszongya, hogy a fejérnép es lehet patikus, az másik meg aszongya, hogy nem lehet, met az nő a közönséggel közvetlenül nem érintkezhetik. Hát ez mán miféle beszéd! Iszeg a fejérnépek éppég akkor a legkellemesebbek, mikor közvetlenül érintkeznek az férfi emberrel, a mint eszt minden időben eselekedtek es. Csak tesszen tehát az téns guberniumnak megengedni, hogy az leányasszonyok csinálják az urusságot s mű pedéglén kántor komám, mig erre szorulunk, inkább egy csipeeskét.

Kárbahágó, 1895. május 6.

Maradtam
tisztelővel s becsületel
Jámor Están
egyházfi.

Ujdonságok.

— **Kinevezések.** A honvéd orvosi tisztikarban kinevezte ő felsége Dr. Spányik József 1. oszt. ezredorvost törzsorvossá; a m. kir. esendőrségnél Bándy Balázst alezredessé; Petrás-Kamerer Gyula főhadnagyot II. oszt. századosná; Nagy Béla hadapródtiszthelyettes hadnagygyá.

— **Áthelyezés.** Alesernátoni dr. Vajda Zoltán II. oszt. ezred-orvos a marosvásárhelyi 9. honvéd gyalog ezredtől a debreczeni 2. honv. huszár ezredhez helyeztetett át.

— **Időjárásunk.** Hosszas szárazság után, végre megérkezett a várva-várt eső. Hétfőn délután lassan kezdett hullani az áldás s hullott más nap reggelig. A természet egészen felrissült, a növényzet új életre ébredt. Már most csak a közelgő fagyos szentektől félhetünk, mert a légkör annyira lehült, hogy derülés esetén a fagy biztosan be fog következni.

— **Adomány.** A honvédelmi miniszter ur, a Kézdi-Vásárhely városi es vidéki Rudolf kórháznak — építési költségek fedezésére 300 frtot adományozott arra való tekintettel, hogy a 24. honvéd gyalogezred 3 százalólj honvédei ezen kórházban ápolatnak.

— **Országos vásárunk** ugyancsak gyengén sikerült. Alig volt népesebb, mint egy közönséges heti vásár. Szombaton es vasárnap még mutatott némi élénkséget, mennyiben a behajtott 1402 drb állat közül 419 drb eladatott, de a hétfői kirakó vásár egészen gyengének mondható. A rosز vásárokhöz a legbiztosabb mértéket a rendőri fogház szokta miná-

lunk szolgáltatni, mert ha népes a vásár, sok a tolvaj es sok kerül közülök a dutyiba, de ezuttal a fogda is egészen üres maradt.

— **Műszaki dijnok** talál alkalmazást a háromszékvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál.

— **Lopás.** Inező Gábor úrvölgyi koresmáros f. hó 6-án „taliányokat” fuvarozott be Kézdi-Vásárhelyre. Itt egyik koresmában megszállva, egy üveg sört kért ki magának. Mig ő iddögált, egy bereczki Magdó Ferencz nevezett fiatal ember csatlakozott hozzája. Később Inező Gábor kiment szekeréhez s ott a szénára lefeküdt, Magdó is utána ment s kérte, hogy engedje meg, hogy a szekerén aludjék s miután Inező elutasította, elment s egy ideig még az udvaron ólalkodott. Inező nem sokára elaludt s csak reggel felé ébredt fel s ekkor rémülettel vette észre, hogy 103 frank es 15 frtnyi pénze, tarisnyája, ezüst órája s több írása hiányzik. Gyanuja azonnal Magdó ellen irányult s az esetről a rendőrségnél jelentést is tett. A nyomozatot a rendőrség nyomában megindította s esakugyan sikerült hajnalban a tettest egy vendéglobben letartóztatni, hol nagyban mulatott s muzsikáltatta magát. A pénzből esupán 12 frt 85 kr es 6 s fél frank hiányzott, a többi nála volt s ez károsnak ki is adatott. A jeles férfiú másnap átkiszéttetett a kir. törvényszékhez.

— **Székelyek érdekében.** Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. 28499 sz. VI.—1895. Méltóságos főispán ur! Az 1891. évi prilis hó 18-án 9616. sz. a kiadott leirat kapcsán értesitem Méltóságodat, hogy a m. kir. államvasutak gépgyára es a diósgyőri m. kir. vas- es aczélgyár felügyelő bizottságának folyó évi április hó 16-án 8878. sz. a hozzám intézett jelentése szerint folyó évi március hó 15-e óta a budapesti gépgyárba székelyvidéki munkás nem vétett fel es ezen gyárban a jövő hónapban több ügyes vasesztalergályos es vasgyalura lesz szükség. A diósgyőri gyárban egy székelyvidéki munkás es pedig egy géplakatos vétett fel. Felhivom Méltóságodat, hogy ennek közzététele iránt megfelelően intézkedjék es a jelentkezők alkalmazása iránt közvetlenül lépjen érintkezésbe a nevezett gyárak felügyelő bizottságával. Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1895. április 23-án, A miniszter helyett: Vörös s. k. államtitkár.

— **Meghívó.** A „Közdivásárhelyi ev. ref. egyházi dalkör” 1895. június 3-án (pünkösd második napján) a Budapest 1896-ban rendezendő kiállításon való részvétel költségének fedezésére a Nagy Ferencz szeszgyáros ur ligetében kosaras Juniálist rendez. Beléptidj: személtjegy 60 kr; esaládjegy: 1 frt 50 kr. Szünet alatt a dalkör fog énekolni. Kezdeté délután 3 órakor.

— **Halálozás.** Egész megyében őszinte es mély részvétet keltett kézdivásárhelyi Szotyori József nagyajtai kir. járásbíró hirtelen halála. Még ezéltt néhány nappal Kézdi-Vásárhelyre levelet irt s ma már a javakorbéli férfiú meg van halva. Halálát rohamosan fellépett szívbaj idézte elő, mely pár nap alatt végezt vetett a derék bíró es kitűnő ember életének. Béke es áldás poraira!

— **Tűz.** Borlör Zsigmond léczfalvi birtokos takarmánnyal rakott esüre ismeretlen okból meggyult es a benne elhelyezett gazdasági eszközökkel együtt leégett. A kár 1160 frt.

— **Örültek.** Alesernátoni Porzsolt Károlyné megörülvén, megfigyelés végett a megyei kórházba szállítatott. Nyujtódón Kozma Ilonán, ki eddig esendes örült volt, a betegség oly fokúvá lett, hogy közveszélyessé válásától lehet tartani, miokból elszállítása iránt szintén lépések tétettek.

— **Felhívás az országban létező összes kereskedelmi társulatokhoz.** Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás V. (kereskedelem-, pénz- es hitelügyi) csoportjában külön osztály van tervezve a kereskedelem érdekeit szolgáló intézmények számára. Ide tartoznak az összes kereskedelmi társulatok es egyletek, a melyek bármily uton, ha csak társas összejövetel es felolvasások által is, a kereskedelem érdekeinek szemeltartását es előmozdítását tűzték ki feladatukul. A csoport programja szerint a társulatok egy-egy dolgozatban ismertetni fognák történetüket, keletkezésük es működésük viszonyait es esetleg rajzokban es fényképekben bemutatnák helyiségeik külső alakját es berendezését. A szóban levő társulatok közül azok, a melyekről a csoport intéző bizottságának tudomása volt, közvetlenül már föl lettek szólítva a kiállításon való részvételre. Meg lehet azonban, sőt valószínű, hogy több kereskedel-

mi érdeket szolgáló társulat, minthogy ezimüket a bizottság nem ismerte, nem kapott felszólítást. Ez uton hívjuk fel tehát az illetőket, hogy a fentebbiek szerint a kiállításban részt venni es ebbeli határozatokról a kiállítás igazgatóságát folyó évi május hó végéig értesíteni sziveskedjenek. Megjegyzendő, hogy ebből semmiféle költség sem az igénybe veendő helyért, sem az installatioért es felügyeletért nem fogja őket terhelni. Egyben föl hívjuk a társulatok közül azokat, a melyeknek birtekában a régebbi szabadalmas kereskedői társulatok hagyatékai (szabadalmi levelek, számadási- es jegyzőkönyvek, kereskedői czehládák, pecsétek stb.) vannak, hogy ezeket a csoport kiállítása számára az említett hatánapig bejelenteni sziveskedjenek. Budapest, 1895. április hó 16-án. Falk Miksa s. k. Lukács Antal s. k. az 1896-iki ezredéves országos kiállítás kereskedelem-, pénz- es hitelügyi csoportjának elnökei.

Különfélék.

— **Államsegély református középiskoláknak.** A vallás- es közoktatásügyi miniszter a székelyudvarhelyi főgimnázium javára 2100 frt fentartási, a sepsiszi-györgyi főgimnázium javára 12,000 frt, a szászvárosi javára 5000 frt es a nagyenyedi főgimnázium javára 9000 frt beruházási államsegélyt utalványozott.

— **Elve eltemetett konzul.** A görög lapok rémes esetet beszélnek, mely ázsiai Törökországban történt. A morsinei olasz konzult, Rossi Ovidiot, a mult héten halott gyanánt eltemették. Esto az egyik temető-ór nyösörgést hallott a frissen hantolt sírból. Rémülten értesítette a családot, azonnal felbontották a sirt es ekkor iszonyodva látták, hogy a test borzalmas görcsösséggel megfordult, a haj ki volt tépdese, az arcz összekarcolva, a szem kidüllesztve. Rossi Ovidio tetszhalott volt mikor eltemették es a sírban fulladt meg.

— **A jó vidékiek.** A napokban történt, hogy egy francia járásorvost éj idején felköltöttek. Egy paraszt ember hívta a feleségéhez, aki már halálán volt. Az orvos befogatott es a paraszttal utnak indult a több kilométernyire levő hely felé. A helység közelében a paraszt valami ürügy alatt leszállt a kocsi-ról, aztán eltűnt, az orvos, minthogy senki sem tudott semmiféle beteg asszonyról, bosszusan haza tért. Nehány nap mulva a következő levelet kapta: „Igen tisztelt orvos ur! Nagyon le vagyok kölelve, hogy hazavitt, lehetetlen volt kocsit kapnom, az idő pedig iszonyu volt. Remélem, nem veszi rosز néven a kis alkalmatlankodást?”

Henneberg-selyem esakis akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete, fehér es színeseket — 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, esikos, kockázott, mintázottakat, damasztot sat. (mintegy 240 különböző minőség es 2000 minázatban sat.) postabér es vámmentesen a házhöz szállítva es mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros levelező lapokra es 5 krosbélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelés k pontosan elintéztetnek.

ORBÁN HENRICH

férfi öltöny készítő

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT ajánlom magam, hogy a szakmamba vágó mindennemű ruhát a legújabb divat szerint elkészitek.

Főtörékvésem mint eddig, úgy ezután is az leend, hogy a n. é. közönség bizalmát pontoság, csinoság es gyors, kiszolgálás által megnyerjem, miért is szíves pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel
Orbán Henrich,
férfi öltöny készítő.

(Lakásom Szabó Gyula es Csizsár Pál urak között levő utcában.)

További nőm, ki okleveles szulesznő, szintén becses pártfogásért esd.

(60) 3—3.

BORSZÉKI BORVIZ!

A szénsavas ásványvizek királya!

Kitűnő élvezeti és gyógyvíz, mely a budapesti, bécsi, triezsi, párisi stb. kiállításokon ezüst-, aranyérmeket és elismerő okiratokat nyert.

Mint gyógyvíz, igen jó hatással alkalmaztatik vérszegénységnél, idegbántalmaknál, emésztési zavaroknál s általában a belsérvezet összes bántalmainál.

Mint üdítő ital tiszta, kellemes ízű, pezsgő borvíz, tisztán, vagy borral és szörpökkel vegyítve páratlanul áll.

Kézdivásárhelyi főraktárosunk

Nagy I. Lázár

takarékpénztári pénztárnok ur, raktárát a Kossuth-utczából áthelyezte Főter I. kerület 7. udvartér 62 házszám alá, hol ezen kitűnő hazai víz „Fő”- mint „Kossuth”-kúti forrásaiból, mindig friss töltésben, nagyban, mint kicsinyben, jutányos, szabott áron kapható s csak raktárainkban található czimkézett palaczkok hamisítatlan tartalmáért vállalunk szavatosságot.

A borszéki ásványvizek fővállalata:

LÁZÁR ÉS VERZÁR

BRASSÓBAN.

63 2-3.

TEUTSCH GYULA

GÉP ÉS FÉMÁRU GYÁR

BRASSÓ

Bolonya, Vasutut 9 sz.

Készít mindennemű teljes erőátviteli berendezéseket, szivattyukat, tűzfecskendőket, szesz- és sör-gyári berendezéseket gazdasági gépeket, valamint mindennemű érc- és fémárut.

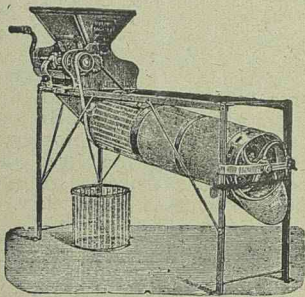
(64) 2-3.

Mindennemű technikai czikkek raktára.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ájánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közüli és a gömbölyü magvak ki-

választására.

Lencsetisztító és osztályozó-Trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel, a trieur beküldése mellett, ezen szabadalmazott trieurökké átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai, **lyukasztott vagy hasított lemezek** tetszés szerinti anyagban ipari vagy gazdasági czélokra.

Árjegyzékek vagg mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

4-10

Nyomatott ifj. Janesó Mózesnél Kézdi-Vásárhelyt.

A brassói portland-czement-gyár

Brassó (Erdély) ajánlja legkitűnőbb

PORTLAND-CZEMENTJÉT

felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kézdi-Vásárhelyt kapható **K. Csiszár József** urnál. Sepsí-Szentgyörgyön **Ferencz Lajos és Császár Sándor, Császár Gyula és Dézsi János** uraknál.

39 14-40.

HASZONBÉRLET.

Közvetlen a vasuti indóház mellett, a legélénkebb és legjobb forgalmu, a helyiség nagy előnyére szolgáló oly helyen, hol minden verseny ki van zárva, italmérési joggal bíró

VENDEGLŐI HELYISÉG

koremai ivószobákkal, tágas nagy teremmel és vendégszobákkal ellátva; továbbátágas nagy udvar, székérszín, 10 lóra való istálló, veteményes kert s a hozzá tartozó melléképületekkel együtt,

folgó év szeptember 1-től több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni **Kölönte László** tulajdonosnál,

KÉZDI-VÁSÁRHELYT.

(61) 2-3.

„Ne végy kovácstól szemet!”

tartja egy régi közmondás.

Csak oly nagy üzlet, mint az enyém, mely első kézből beszerzett óriási árutömeget tart raktáron, nyújthatja a vevőnek a legnagyobb előnyöket.

Magán vásárlóknak igen szép minták ingyen és bérmentve.

Szabóknak eddig nem létezett dus választéku mintakönyvek bérmentlenül.

R U H A S Z Ö V E T E K :

Peruvien és dosking a magas klérus, szabályszerű kelmék egyenruhák, hivatalnokok, hadastyánok, tűzoltók, tornázók és urasági alkalmazottak részére; valamint posztók biliárd és játékasztalok, továbbá kocsiülések és bellések.

Legnagyobb raktára stíriai, karinthiai, tiroli, stb. lodenszöveteknek uri és női öltönyökhöz eredeti gyári áron és oly dus választékban, a minőt a legfokozottabb verseny sem nyújthat.

Legnagyobb választéka finom és tartós női kendőknek a legdivatosabb színekben. Mosószövetek, uti plaidok 4-14 frtig. Továbbá:

HOZZÁVALÓK (mint ujjabélések, gombok, tük, ezérna stb. stb.) Értékes, szolid, tartós, tiszta gypaju kelmék és nem ócska rongyok, melyeket megvarratni is alig érdemes.

K A P H A T Ó K :

STIKAROFKY J.-nél

Brünnben.

Legnagyobb gyári szövetraktár fél millió forint értékben.

— Árúk szétküldése csak utánvétel mellett.

Óvás! Ügynökök és házalók az ő silány áruikat Stikarofsky-féle áru gyanánt szokták kínálni. Hogy a t. közönség a tévedésektől megkíméltesse, ezennel kijelentem, miszerint én oly egyéneknek semmiféle feltételek mellett árukárel nem adok.

(20) 10-20